

Obsah

Seznam použitých zkratk	13
Úvod	15
1 Ošetřovatelství (<i>Mgr. Kristýna Kyseláková</i>)	17
1.1 Charakteristika a základní rysy moderního ošetřovatelství	17
1.1.1 Charakteristika moderního ošetřovatelství	17
1.1.2 Základní rysy moderního ošetřovatelství	17
1.2 Znaky ošetřovatelského povolání	18
2 Ošetřovatelský proces (<i>Mgr. Kristýna Kyseláková</i>)	21
2.1 Charakteristika, fáze ošetřovatelského procesu, metoda PES	21
2.2 Potřeby P/K, jejich dělení	27
2.2.1 Dělení potřeb P/K	27
2.2.2 Hierarchie potřeb	28
2.2.3 Identifikace a uspokojování potřeb	28
2.2.4 Formy a způsoby získávání informací o nemocném	28
2.3 Standardy ošetřovatelské péče	30
2.3.1 Druhy standardů ošetřovatelské péče	30
2.3.2 Struktura standardu ošetřovatelské péče	30
2.3.3 Implementace a kontrola standardů	31
2.4 Audit a měřicí techniky	31
2.4.1 Audit	31
2.4.2 Měřicí techniky v ošetřovatelské péči	32
3 Vývoj ošetřovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků (<i>Mgr. Bc. Michaela Madudová</i>)	34
3.1 Stručný přehled historie ošetřovatelství	34
3.1.1 Počátky péče o nemocné	34
3.1.2 Významné osobnosti světového ošetřovatelství	36
3.1.3 Významné osobnosti českého ošetřovatelství	40
3.2 Vývoj vzdělávání zdravotnických pracovníků v ČR	43
3.2.1 Současný stav vzdělávání zdravotních sester	46
3.3 Kodex zdravotnických pracovníků	46
3.3.1 Etický kodex sester	47
3.4 Osobnost praktické sestry	47
4 Ochrana zdraví praktické sestry (<i>Mgr. Jana Váňová</i>)	51
4.1 Životní a pracovní prostředí	51
4.1.1 Životní prostředí	51
4.1.2 Pracovní prostředí	52

4.2	Režim dne, pracovní zatížení, spánek, odpočinek a pohybová aktivita . . .	53
4.2.1	Režim dne a pracovní zatížení	53
4.2.2	Spánek	53
4.2.3	Odpočinek a regenerace	54
4.2.4	Pohybová aktivita	54
4.3	Péče o hygienu a výživu	54
4.3.1	Péče o hygienu	54
4.3.2	Péče o výživu	55
4.4	Ochrana zdraví, dodržování zásad PO a BOZP (povinnosti zaměstnavatele, zaměstnance)	55
4.5	Pracovní úraz (povinnosti zaměstnavatele, zaměstnance)	56
5	Ošetrovací jednotka (<i>Mgr. Iva Lambova</i>)	59
5.1	Druhy a typy ošetrovacích jednotek	59
5.1.1	Druhy ošetrovacích jednotek	59
5.1.2	Typy ošetrovacích jednotek	61
5.2	Součásti ošetrovací jednotky	63
5.2.1	Pokoje pro nemocné	63
5.2.2	Vyšetřovna, přípravná	64
5.2.3	Pracovna sester	65
5.2.4	Čajová kuchyňka, jídelna	66
5.2.5	Hygienické zařízení	66
5.2.6	Skladovací prostory	67
5.3	Vybavení ošetrovací jednotky	68
5.4	Inventární úsek, spotřební materiál, prádlo	69
5.5	Udržování čistoty a pořádku na ošetrovací jednotce	70
6	Organizace práce zdravotnického týmu (<i>Mgr. Lenka Neumanová, DiS. </i>)	72
6.1	Zdravotnický tým a jeho cíle	72
6.1.1	Ošetrovatelský tým	72
6.2	Náplň práce ošetrovatelského týmu	73
6.2.1	Základní ošetrovatelská péče	73
6.2.2	Diagnosticko-terapeutická činnost	73
6.2.3	Administrativní práce	73
6.2.4	Přípravné a dokončovací práce	74
6.2.5	Výchovně vzdělávací činnost	74
6.3	Postavení sestry v ošetrovatelském týmu	75
6.3.1	Praktická sestra	75
6.3.2	Všeobecná sestra	75
6.4	Řídící funkce sester	75
6.4.1	Náměstek pro ošetrovatelskou péči	76
6.4.2	Vrchní sestra	76
6.4.3	Staniční sestra	76
6.5	Organizační systémy práce ošetrovatelského týmu	77
6.5.1	Systém skupinové péče	77
6.5.2	Systém primárních sester	77
6.5.3	Funkční systém ošetrovatelské péče	78

6.6	Zajištění nepřetržitého provozu ošetrovací jednotky	79
6.6.1	Náplň práce praktické sestry v dopolední službě	79
6.6.2	Náplň práce praktické sestry v odpolední službě	79
6.6.3	Náplň práce praktické sestry na noční službě	80
6.7	Předávání služby v ošetrovatelském týmu	80
6.7.1	Písemné hlášení	80
6.7.2	Ústní předání služby	81
6.8	Léčebný řád	82
6.9	Práva pacientů, práva hospitalizovaných dětí	83
6.9.1	Práva pacientů v ČR	83
6.9.2	Práva hospitalizovaných dětí	84
7	Pacient/klient a nemocniční prostředí (Bc. Radka Kvíčalová, DiS.)	87
7.1	První kontakt nemocného s ošetřujícím personálem	87
7.2	Příjem, překlad, propuštění, úmrtí, edukace P/K	87
7.2.1	Příjem	88
7.2.2	Překlad	89
7.2.3	Propuštění	90
7.2.4	Úmrtí	90
7.2.5	Edukace P/K	91
7.3	Zdravotnická dokumentace nemocného	93
7.3.1	Význam zdravotnické dokumentace	93
7.3.2	Základní pravidla pro vedení zdravotnické dokumentace	94
7.3.3	Součásti zdravotnické dokumentace	94
7.4	Ochrana osobních údajů ve zdravotnictví	95
7.4.1	Povinná mlčenlivost ve zdravotnictví	95
7.5	Adaptace nemocného na hospitalizaci	95
7.5.1	Hospitalismus	97
7.6	Zvláštnosti u dětí	97
7.6.1	Separační úzkost	98
7.7	Zvláštnosti u cizinců	99
7.8	Nemocniční prostředí a jeho působení na dítě a dospělého	100
7.8.1	Vliv nemocničního prostředí na dítě	101
7.8.2	Vliv nemocničního prostředí na dospělého	101
8	Vizita (Mgr. Martina Cahová)	103
8.1	Význam a účel vizity	103
8.2	Formy vizity	103
8.2.1	Lékařské vizity	103
8.2.2	Sesterské vizity	104
8.3	Povinnosti praktické sestry při lékařské vizitě	104
8.3.1	Příprava vizity	104
8.3.2	Průběh vizity	106
8.4	Lékařské vyšetření při vizitě	106
8.5	Záznam vizity, organizace práce po vizitě, etické aspekty vizity	108

9	Výživa nemocných (Mgr. Lenka Neumanová, DiS., Bc. Radka Kvíčalová, DiS.)	110
9.1	Základní složky výživy	110
9.2	Výživa nemocných	110
9.3	Rozdělení výživy nemocných	111
9.4	Faktory ovlivňující výživu	111
9.5	Hodnocení stavu výživy nemocného	112
9.5.1	Nutriční screening	112
9.5.2	Body mass index	113
9.6	Sledování příjmu potravy nemocného	113
9.7	Sledování hydratace a bilance tekutin nemocného	114
9.8	Vybrané patologické stavy výživy	115
9.9	Dietní systém	115
9.9.1	Základní diety	116
9.9.2	Speciální diety	119
9.9.3	Standardizované dietní postupy	119
9.10	Objednávání a přeprava stravy v nemocničním provozu	121
9.11	Podávání stravy v nemocničních zařízeních	122
9.12	Podávání stravy u dospělých dle pohybového režimu a stupně sebepéče	123
9.12.1	Chodící nemocní	123
9.12.2	Částečně soběstační nemocní	124
9.12.3	Nesoběstační nemocní	124
9.13	Alternativní přístupy k výživě	125
9.14	Léčebné čaje	125
9.15	Kojení a výživa kojence mateřským mlékem	126
9.15.1	Výhody kojení	126
9.15.2	Rady ke kojení	127
9.16	Umělá výživa	128
9.17	Krmení dítěte z lahve a lžičkou	129
9.17.1	Krmení z lahve	129
9.17.2	Krmení lžičkou	130
9.18	Potraviny pro zvláštní účely	130
9.18.1	Sipping	130
9.18.2	Instantní zahušťovadla	132
9.19	Alternativní způsoby zajištění výživy nemocným – enterální výživa	132
9.19.1	Nazogastrická sonda	132
9.19.2	Nazojejunální sonda	134
9.19.3	Perkutánní endoskopická gastrostomie a jejunostomie	135
9.19.4	Přípravky pro enterální výživu	137
9.20	Vybraná kulturní specifika ve stravování	137
10	Obvazový materiál, obvazová technika (Mgr. Kristýna Kyseláková)	139
10.1	Význam	139
10.2	Funkce obvazové techniky	139
10.3	Obvazový materiál	139
10.4	Druhy obvazů	140

10.5	Obvazová technika	141
10.6	Zásady manipulace s obinadlovým obvazem	142
10.7	Obinadlové obvazy	142
10.8	Klasové obvazy	143
10.9	Pružná síťovina	145
10.10	Prakové obvazy	145
11	Péče o pomůcky (Mgr. Zuzana Bittnerová)	147
11.1	Infekce spojené se zdravotní péčí	147
11.1.1	Typy infekcí spojených se zdravotní péčí	147
11.1.2	Sledování infekcí spojených se zdravotní péčí	148
11.1.3	Prevence infekcí spojených se zdravotní péčí	148
11.2	Protiepidemický režim ve zdravotnickém zařízení	149
11.2.1	Hygienické zabezpečení rukou ve zdravotní péči	149
11.2.2	Postupy při eliminaci nákazy	151
11.3	Dezinfekce	151
11.3.1	Definice dezinfekce a důležité informace	151
11.3.2	Způsoby dezinfekce	151
11.3.3	Fyzikální způsoby dezinfekce	152
11.3.4	Fyzikálně-chemické metody dezinfekce	153
11.3.5	Chemické metody dezinfekce	153
11.3.6	Vyšší stupeň dezinfekce	155
11.3.7	Dvoustupňová dezinfekce	155
11.3.8	Kontrola dezinfekce	156
11.3.9	Chyby při úklidu a při dekontaminaci místa kontaminovaného biologickým materiálem	156
11.3.10	Chyby při provádění dezinfekce	156
11.3.11	Význam dezinfekčního plánu ve zdravotnickém zařízení	156
11.3.12	Příprava dezinfekčního pracovního roztoku	157
11.3.13	Dezinfekce pomůcek z různých materiálů	158
11.4	Sterilizace	159
11.4.1	Předsterilizační příprava	159
11.4.2	Obalové materiály	161
11.4.3	Metody sterilizace	162
11.4.4	Kontrola sterilizace	162
11.4.5	Uložení vysterilizovaného materiálu	163
11.4.6	Zajištění sterilních pomůcek pro ošetrovací jednotku	164
11.4.7	Příprava pomůcek pro centrální sterilizaci	164
11.4.8	Zásady pro práci se sterilním materiálem	164
11.4.9	Chyby při předsterilizační přípravě	164
11.4.10	Skladování vysterilizovaného materiálu	165
11.4.11	Sterilní pomůcky k jednorázovému použití	165
11.4.12	Likvidace biologicky kontaminovaného odpadu	166
12	Lůžko a jeho úprava (Mgr. Helena Čermáková)	168
12.1	Umístění lůžka na pokoji	168
12.2	Základní vybavení lůžka	168

12.3	Typy lůžek	169
12.3.1	Lůžka pro dospělé	170
12.3.2	Lůžka pro děti	172
12.4	Zásady pro úpravu lůžka	173
12.5	Úprava lůžka bez nemocného	174
12.6	Úprava lůžka s nemocným	176
12.6.1	Úprava lůžka s P/K bez výměny lůžkovin	176
12.6.2	Úprava lůžka s P/K s výměnou lůžkovin	177
12.7	Pomůcky doplňující lůžko	178
12.7.1	Pomůcky k úpravě polohy nemocného	179
12.7.2	Pomůcky k prevenci proleženin	180
12.7.3	Pomůcky usnadňující pohyb nemocnému	181
12.7.4	Pomůcky k zajištění bezpečnosti nemocného	181
12.7.5	Pomůcky usnadňující komunikaci	182
12.7.6	Další nezařazené pomůcky	183
12.8	Změny poloh nemocného	184
12.8.1	Léčebně preventivní polohy	186
12.8.2	Vyšetřovací (diagnostické) polohy	188
12.8.3	Polohování nemocného	189
13	Hygienická péče o děti a dospělé (Mgr. Martina Cahová)	193
13.1	Význam hygienické péče	193
13.1.1	Prevence infekcí a zdravotních komplikací	193
13.1.2	Udržení zdraví kůže a tělesných funkcí	194
13.1.3	Zajištění fyzického pohodlí	194
13.1.4	Psychická pohoda a sebeúcta	194
13.1.5	Podpora sociálního kontaktu a integrace	194
13.1.6	Podpora rehabilitace a soběstačnosti	194
13.1.7	Dodržování etických a kulturních standardů	194
13.2	Péče o osobní a ložní prádlo	195
13.3	Péče o zuby a hygiena dutiny ústní	195
13.3.1	Péče o zdravou dutinu ústní	195
13.3.2	Zvláštní péče o dutinu ústní	196
13.4	Ranní toaleta soběstačných a částečně soběstačných P/K	198
13.5	Ranní toaleta nesoběstačných P/K	198
13.6	Večerní toaleta soběstačných a nesoběstačných P/K	202
13.7	Celková koupel nemocných	202
13.8	Úprava vousů, hygienické holení	206
13.9	Česání a péče o nehty	207
13.10	Péče o vlasy	207
13.10.1	Mytí vlasů u soběstačných a částečně soběstačných nemocných	207
13.10.2	Mytí vlasů u nesoběstačných nemocných	208
13.10.3	Odvšivení	210
13.11	Některá specifika hygienické péče daná kulturními tradicemi	211
13.12	Hygiena při vyprazdňování	211
13.12.1	Vyprazdňování soběstačných nemocných	211

13.12.2	Použití pokojového klozetu	211
13.12.3	Použití podložní mísy	212
13.12.4	Použití močové lahve	214
13.13	Mytí znečištěného nemocného	214
13.14	Péče o kůži, prevence opruzenin, proleženin	217
13.14.1	Proleženiny, příčiny vzniku, projevy, ošetření	217
13.14.2	Opruzeniny, příčiny vzniku, projevy, ošetření	223
13.15	Vedení hygienických záznamů dospělých, vážení a měření P/K	224
13.16	Péče o hygienu kojenců a batolat (<i>Mgr. Iva Lambova</i>)	224
13.16.1	Koupel kojence, vážení kojence	224
13.16.2	Koupel batolete	226
13.16.3	Vážení a měření kojence	227
13.16.4	Péče o kůži dětí	228
13.16.5	Vedení hygienických záznamů u dětí	228

Seznam zdrojů a literatury	231
---	------------

Rejstřík	235
-----------------------	------------